

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาประวัติและสถานภาพของคนเชื้อสายจีนกลุ่มนี้ก่อนการอพยพกลับประเทศจีน โดยศึกษาถึงประวัติการอพยพเข้าเวียดนาม สถานภาพด้านการเมือง, เศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งบริบทของเหตุการณ์การเมืองปลายทศวรรษ 1970 เพื่อให้เข้าใจถึงสาเหตุและผลกระทบของการอพยพกลับประเทศจีนของคนเชื้อสายจีนเหล่านี้ โดยมีสมมุติฐาน 3 ประการ ประการที่หนึ่ง ความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างเวียดนามและจีนช่วงปลายทศวรรษ 1970 เป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดนโยบายของเวียดนามและจีนเกี่ยวกับคนเชื้อสายจีนในเวียดนามเหนือ ประการที่สอง สถานการณ์การเมืองบริเวณชายแดนเวียดนาม-จีน นโยบายของเวียดนามและจีนต่อคนเชื้อสายจีนเป็นสาเหตุโดยตรงที่ผลักดันคนเหล่านี้อพยพกลับประเทศจีน ประการที่สาม คนเชื้อสายจีนในเขตบริเวณชายแดนเวียดนาม-จีนอพยพกลับประเทศจีนเนื่องจากข่าวลือการเกิดสงครามและกระแสชักชวนให้กลับประเทศจีนในช่วงปลายปี ค.ศ. 1977 ถึงต้นปี ค.ศ. 1978 ก่อนที่เวียดนามจะดำเนินนโยบายผลักดันให้กลับจีน

การศึกษาครั้งนี้พบว่า ความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างเวียดนามและจีนมีส่วนกำหนดนโยบายของเวียดนามและจีนที่มีต่อคนเชื้อสายจีนในเวียดนามเหนือ นโยบายของรัฐบาลทั้งสองต่อคนเชื้อสายจีนในเวียดนามเป็นสาเหตุที่ผลักดันและสนับสนุนให้คนเชื้อสายจีนในเวียดนามเหนือเป็นจำนวนกว่าสองแสนคนอพยพกลับประเทศจีน นโยบายของเวียดนามที่ผลักดันให้เกิดการอพยพกลับประเทศจีน ได้แก่ การเคลื่อนย้ายคนออกจากบริเวณชายแดนเวียดนาม-จีน การบังคับให้โอนสัญชาติเป็นเวียดนาม การเลือกปฏิบัติและการกีดกันทางเศรษฐกิจและสังคม และการผลักดันคนเชื้อสายจีนทั้งหมดให้ออกนอกประเทศ จีนมีส่วนสนับสนุนให้คนเชื้อสายจีนอพยพกลับประเทศจีนโดยมีนโยบายปกป้องคนจีนในเวียดนามและโจมตีนโยบายการเลือกปฏิบัติของเวียดนามต่อคนเชื้อสายจีน รวมทั้งการทำสงครามกับเวียดนามในปี ค.ศ. 1979 การอพยพกลับประเทศจีนของคนเชื้อสายจีนกลุ่มใหญ่ที่สุดที่อาศัยอยู่บริเวณชายแดนเวียดนาม-จีนมีสาเหตุจากที่คนเชื้อสายจีนกลุ่มนี้ผูกพันกับจีนทางด้านภูมิศาสตร์ เชื้อชาติ และวัฒนธรรม ทำให้ข่าวลือและกระแสชักชวนให้กลับจีนผลักดันให้คนกลุ่มนี้เดินทางออกนอกประเทศทั้งหมด